

**ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ
УНИВЕРСИТЕТІ**

Тарих факультеті

Дүние жүзі тарихы, тарихнама және деректану кафедрасы

**«Мұрағаттанудың теориялық мәселелері» пәні бойынша қорытынды
емтихан**

БАҒДАРЛАМАСЫ

**7М03205 – Мұрағаттану, құжаттану және құжаттаманы басқаруды
қамтамасыз ету, 7М03207 –ІТ Архивтану және құжаттану білім беру
бағдарламасы**

Алматы, 2021

Бағдарлама оқу жұмыс жоспары 7М03205 – Мұрағаттану, құжаттану және құжаттаманы басқаруды қамтамасыз ету, 7М03207 –ІТ Архивтану және құжаттану білім беру бағдарламасының негізгі оқу жоспары негізінде жасалды. Бағдарламаны дайындаған дүние жүзі тарихы, тарихнама және деректану кафедрасының доцент, т.ғ.д. Сексенбаева Г.А

Бағдарлама дүние жүзі тарихы, тарихнама және деректану кафедрасының мәжілісінде бекітілді. Хаттама № __ «__»__ 2021 ж.

Кафедра меңгерушісі _____ Г.Б. Жұматай Факультет әдістемелік кеңесінің мәжілісінде мақұлданған Хаттама № __ «__»__ 2021 ж.

Әдістемелік кеңес төрайымы _____ Ж.М. Терекбаева

ЕМТИХАН ӨТКІЗУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ МЕН ӘДІСТЕМЕСІ

Қорытынды бақылау жүргізу нысаны – *Жазбаша (онлайн)* дәстүрлі-теру пернетақтада редактор терезесінде.

Қолданылатын платформа - *СДО «Оқулық»*
Қорытынды бақылау жүргізу нысаны – *стандартты* (дәстүрлі жазбаша)

Курс: Бакалавриат – 3 курс
Прокторингтің, бейнежазбаның болуы, тексеру
плагиатқа - прокторинг бар, плагиатқа
тексеріледі

Билеттер автоматты түрде жасалады
Жұмысты тексеру қалай жүзеге асырылады:
Пән оқытушысы "Оқулық" жүйесіндегі дайын емтихан жұмыстарын көреді, жүйедегі жұмысты бағалайды. «Универ» жүйесінің тізімдемесіне бағаны қояды.

СТУДЕНТ

1. Емтихан қарсаңында студенттер хабарландыру алады.
2. Көрсетілген уақытта студент сайтта емтиханға қол жеткізе алады "app.oqulyk.kz".
3. Жіберілген логин мен пароль бойынша студент сайтқа кіріп, емтиханды таңдайды.
4. Әрбір білім алушыға билет жасау автоматты түрде жүргізіледі.
5. Емтихан міндетті прокторингтен басталады: ноутбук немесе веб-камерасы бар үй компьютері қажет. Ол болмаған жағдайда смартфон камерасын, мысалы, "DroidCam client" қосымшасын пайдалануға болады.
6. Емтихан аяқталғаннан кейін студент "Аяқтау" түймесін басады.

ОҚЫТУШЫ

1. Емтихан аяқталғаннан кейін оқытушы Жеке кабинетте "емтихандар" бөлімінде студенттерден енгізілген жауаптарымен кері байланыс, сондай-ақ прокторинг деректерін ала алады.
2. Сол бөлімде оқытушы әр студенттің жауаптарын бағалайды.
3. Баллдар автоматты түрде универ ведомосына ауыстырылады.

Емтиханды бағалау критерийлер

Білім алушылардың жауаптарының толықтығын ескере отырып, берілген бағалардың жалпы сипаттамасын көрсететін бағалау жүйесі кестеде келтірілген.

Бағалау	Критерийлер:
«Өте жақсы»	1. Теориялық сұрақтарға дұрыс және толық жауаптар берілген; 2. Практикалық тапсырма толығымен шешілген; 3. Материалдар логикалық жүйелілігіне сәйкес, сауатты берілген; 4. Шығармашылық қабілеттері көрсетілген.
«Жақсы»	1. Теориялық мәселелер дұрыс, бірақ толық емес жауаптар, мәнсіз қателіктері немесе дәлсіздіктер кездеседі; 2. Практикалық тапсырма орындалған, алайда жіберілген болмашы қателік кездеседі; 3. Материалдар логикалық сауаттылықпен жасалаған.
«Қанағаттанарлық»	1. Жауаптар теориялық сұрақтар негізінен дұрыс, бірақ толық емес, дәлсіздік және логикалық қателік кездеседі; 2. Тәжірибелік тапсырма толық емес; 3. Материалы сауатты, бірақ логикалық жүйелілігі қарастырылмаған.
«Қанағаттанарлықсыз»	1. Жауапта теориялық сұрақтарға байланысты өрескел қателіктер жіберілген; 2. Практикалық тапсырма орындалмаған; 3. Баяндау жауабында грамматикалық, терминологиялық қателіктер жіберілген, логикалық жүйелілік сақталмаған.

Білім алушылардың оқудағы жетістіктерін бағалау арқылы әр түрлі нысандары мен әдістері, қалыптасу деңгейінде күтілетін оқыту нәтижелері жүзеге асырылады.

Пән бойынша қорытынды баға білім алушының бақылау кезеңінде де, қорытынды бақылауында да оң баға алған жағдайда ғана есептеледі.

Білім алушылардың оқу жетістіктері (білім, білік, дағды және құзыреттілігі) 100 баллдық шкала бойынша бағаланады, тиісті халықаралық тәжірибеде қабылданған әріптік жүйедегі сандық эквиваленті (оң бағалар, қарай кему, «А» - дан «D» (100-50 және «қанағаттанарлықсыз» – «FX» (25-49), «F» (0-24), және бағалау дәстүрлі жүйе бойынша қойылады. «FX» бағалауы тек қорытынды емтиханда қойылады.

Балдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі-оқу жетістіктерін есепке алудың, білім алушылардың аудармасымен, оларды дәстүрлі шкаласын бағалау және ECTS

Әріптік жүйе бойынша бағалау	Сандық эквивалент	Балл (%-дық мазмұны)	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	
A-	3,67	90-94	Өте жақсы
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	

B-	2,67	75-79	Қанағаттанарлық
C+	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз
F	0	0-24	

ПӘННІҢ МАЗМҰНЫ

Кіріспе

Мақсат – магистрлерде қазіргі қоғамдағы құжаттың рөлі мен орнын көрсететін әртүрлі теориялар, концепциялар, ережелердің дамуы туралы, сонымен қатар қазіргі архивтану саласындағы білімнің дамуы туралы біртұтас түсінік қалыптастыру.

Міндеттер:

- магистрлерді Отандық және шетелдік ғалымдардың еңбектерінде жинақталған, архивтанудың маңызды мәселелерін шешудің теориялық тәсілдерінің көптүрлілігін талдауға үйрету;
- архивтану теориясының (ғылыми көзқарастар мен тәсілдер қақтығысы) еліміз тарихы дамуының әр сатысындағы мемлекеттілікті, экономиканы, қоғамдық қатынастарды ескере отырып, архив ісі тәжірибесін қалыптастыруға ықпалын айқындау;
- архив құжаттарын сақтауды ұйымдастыру, есепке алу, жинақтау және пайдалану салаларында теориялық білім беру;
- архивтану саласындағы негізгі түсініктермен таныстыру.

Архивтанудың теориялық мәселелері ғылыми әдебиеттерде.

Курстың оқылатын басқа пәндер арасында алатын орны

Курстың құрылымы, оның құрамдас бөліктері және арақатынастары.

Курс бойынша деректер мен әдебиеттер.

НЕГІЗГІ БӨЛІМ

БӨЛІМ 1 ҚҰЖАТТЫҢ ЖАЛПЫ ТЕОРИЯСЫ (АРХИВТАНУЛЫҚ АСПЕКТ)

Құжат архивтанудың зерттеу объекті ретінде. Құжаттың жалпы теориясының мақсаты, міндеттері, аспектілері. Құжаттың әлеуметтік функциялары. Құжаттың түрлерінің пайда болу мәселелері. Архив құжаттарының және архивтердің әлеуметтік жадыдағы орны.

В.Н. Автократов, Б.С. Илизаров, В.П. Козлов, К.Б. Гельман-Виноградов, Л.С. Выготский, С.Л. Рубинштейн, Л.К. Робане және басқалардың жұмыстары.

Архивтік терминтану

Архивтік терминтану саласындағы еңбектер. Б.С. Илизаров және архив - адамзаттың әлеуметтік жады ретінде тұжырымдамасы. Б.С. Илизаров «архив», «архив құжаттары» (1989 ж.) терминдерінің қалыптасуы туралы. XX ғ. архивтанудағы «архив қоры» ұғымының дамуы. «Құжаттық қор» ұғымы және олардың пайда болуының алғышарттары. Қорқұрушы туралы түсінік.

«Ұлттық архив қоры және архивтер туралы» (1998 жылы 22 желтоқсан) (ҚР 28.10.2015 № 368-V Заңына өзгерістер енгізілді) ҚР заңда негізгі

архивтанулық терминдердің құқықтық бекітілуі. Архивтанулық терминдер сөздіктері. Шетелдік негізгі архивтанулық терминдерді салыстырмалы талдау.

«Архивтану», «архив ісі», «қор», «архив құжаты», «архивтанудың теория мен әдістері», «қордың ізі», «архив қоры» түсініктері. «Ақпарат» және «құжат» түсініктерінің арақатынастары. Құжаттың негізгі тұжырымдамалары.

Архивтерді толықтырудың көздері. «Толықтыру көздері» және «толықтыру аймағы» ұғымдары.

Қазіргі ақпараттық технологиялардың түсініктік аппараты. В.П. Козлов, О.М. Медушевская, И.В. Карапетянц, В.М. Магидов, Е.В. Старостин, Т. И. Хорхордина еңбектеріндегі іргелі архивтану идеясының дамуы.

Архивтанудың объекті мен пәні

В.Н. Автократов архивтанудың объекті мен пәні туралы. «Қор» және «пайда болу принципі» туралы тұжырымдамалардың дамуы архив жөніндегі жаңа ғылымның теориялық ядросы ретінде. Архивтанудың негізгі түсініктеріне авторлықтың орнығуы (В.К. Клейн, В.В. Снигирев, Г.С. Габаев).

Архивтану объектісі: архив мекемелерінің жүйесі, қағаз жіне басқа да тасымалдаушылардағы құжаттық ресурстар, архивтерді басқару органдары, ғылыми-зерттеу құрылымдары, архив құжаттарының кешені, қорлар кешені. Құжаттық ретроспективтік ақпарат архивтанудың объектісі.

Архивтану пәні эмпирикалық, теориялық-методологиялық деңгейде.

Архивтанудың заңдылықтары, принциптері, ғылыми тәсілдері әдісі, әдістемесі

Архивтанудың заңдылықтары: қорқұру, ҚР ҰМҚ құрамын көтеру, архив қоры құрамындағы ақпараттарды бөлу.

Шынайылық принципі. Тарихилық принципі. Жан-жақтылық принципі. Кешенді бағалау принципі. Әлеуметтік-саяси бейтараптық принципі. Ғылыми шынайылық принципі.

Архивтанудың арнайы принциптері: қордың бөлшектенбейтіндігі, материалдарды қорішілік жүйелеу, архив ісін орталықтандыру. Құндылықтарды сараптау принципі.

Архивтанудың ғылыми тәсілдері

Құндылықтарды сараптаудың ғылыми теориясын жасаудағы деректанулық және ақпараттық тәсілдер. Құжаттың «құндылығы» және «пайдалылығы» түсініктерін жіктеу. В.Н. Автократов және А.В. Елпатьевский архивтануға информатика категориясын енгізу мәселесі туралы. Архивтанудың жалпы теориясының өзекті мәселелері бойынша Б.С. Илизаров пен В.Н. Автократовтың пікірталасы. «Тарихи кеңістік» құрудағы ғалымдардың рөлінің замануи тұжырымдамасы.

1970-жылдардың соңындағы жеке архивтерді жинау мен сақтау

әдістері туралы тарихшылар мен архивистердің пікірталасы.

Архивтанудағы сараланған, жүйелік-құрылымдық, функционалдық және ықтималдық тәсілдер.

Танымның жалпы әдістерінің рөлі. Салыстырмалы-тарихи әдіс. Құжатты зерттеудің деректанулық әдістері және оларды құжатты іріктеу, ұйымдастыру және сипаттауда қолданылуы. Математикалық-статистикалық зерттеу әдісі негізінде архив статистикасының дамуы.

Тарихилық. Тарихи-салыстырмалы. Өзектіліктік. Сипаттамалық. Моделдеушілік. Функционалдық талдау. Сандық. Тар профилдік архивтанулық әдістер: әдістемелер, микроәдістер, бірыңғай есепке алу әдісі.

Архив қорлары аумағында архив құжаттарын сыныптау

Құжаттарды сыныптау мәселелері. Сыныптау белгілері. Сыныптаудың архив құжаттарын тиімді орналастыру мен пайдалану үшін маңызы. Б.И. Анфилов, Г.А. Князев, И.С. Назин, З.Н. Доброва, Н.А. Фомин, М.Ф. Петровская және басқа да архивистердің ғылыми және әдістемелік жұмыстарының архив құжаттары қорлар бойынша сыныптаудың қалыптасуы үшін маңызы(қорландыру теориясы).

Архив қоры аумағындағы құжаттарды сыныптаудың теориялық негіздері. Архив қоры аумағында құжаттарды жинақтау және құжаттық ақпараттарды іздеу үшін сыныптаудың маңызы.

Архив қоры құжаттарын сыныптаудың теориялық және әдістемелік негіздерін Н.А. Фомин, К.Г. Митяев, М.Ф. Петровский, К.И. Рудельсон сынды ресейлік архивистердің дамытуы.

Архив қоры аумағындағы құжаттарды меншік түрі, тасымалдаушы түрі, ақпаратты бекіту тәсілі мен техникасы бойынша ұйымдастыру.

Құжаттарды құндылық дәрежесі мен қолжетімділік категориясы бойынша ұйымдастыру. Қордағы істерді сыныптау бірліктері.

Қордағы істерді жүйелеу сұлбасы. Архив қоры көлемінде сақтау бірліктерін топтау белгілері. Істі қалыптастыру барысында құжаттарды сыныптау.

БӨЛІМ 2 АРХИВТАНУ ТЕОРИЯСЫ

Архивтанудағы ақпарат теориясы

Архивтану үшін ақпарат теориясының маңызы: сипаттау, қорландыру, құндылығын сараптау және мұрағат құжаттарын пайдалану барысында, ескіру түсінігі, ақпараттың релевантылығы, құжаттың түрі. Архив ісінің практикалық қызметіндегі ақпарат теориясы: ақпараттың тығыздығы, қорлар мен құжаттардың мазмұнының көпқырлылығы, ақпараттық қажеттілікті анықтау, құжаттаманың таралу және өсу заңдылықтары. Ақпарат түрлері: өзектілігі және потенциалдығы, байланыстылығы және еркінділігі. Ақпарат теориясы және архив ақпараттық ортасы түсінігінің анықтамасы.

Қорландыру теориясы

Архив құжаттарын қорландыру мәселелерінің отандық әдебиетте зерттелуі. Қорландыру теориясының негізгі түсініктері.

Архив қорларының түрлері және қорландыру бойынша жұмыстарды ұйымдастыру. Қорлардың хронологиялық шеңбері. Қорландыру кезіндегі тарихи анықтама және оның рөлі. Заңды тұлғалардың құжаттық кешендерін біріктіру белгілері. Бірлескен архив қорлары және жеке тектік қорларды құру. Архив коллекцияларын құру. Жеке жинақтарды жасау.

Құжаттық ретроспективтік ақпаратты сипаттау мен іздеудің теориялық негіздері

Отандық әдебиетте құжаттық ақпаратты сипаттау мәселелерін қарастыру. Сипаттау теориясының негізгі түсініктері, принциптері мен әдістері. Қазіргі анықтамалық құралдарды сипаттаудың элементтері. Құжаттық ақпаратты сипаттауда сараланған тәсілдің мәні. Замануи анықтамалық құралдарды сипаттаудың элементтері.

Тізбе – ҒАА жүйесінің міндетті элементі. Тізбенің сипаттау объектісі. Құжаттардың әртүрлі топтары үшін сипаттаудың тәсілдерін қолдану. Каталогтық карточкаларды сипаттау элементтерінің құрамы. Жолсілтердің сипаттама объектісі және сипаттамалық баптарын құрастыру. Көрсеткіш пен шолудың сипаттама объектісі және сипаттамалық баптарын құрастыру.

Ғылыми- анықтамалық аппарат жүйесі

Әдебиеттерде ҒАА жүйесін жасау мәселесі. Архив анықтамалықтарын даярлауда әдістемелік ұсыныстар. Архивтердің ғылыми-анықтамалық аппарат жүйесінің жетілдірілуі. Ғылыми-анықтамалық жүйесінің тиімділігі.

Ретроспективті ақпараттарды сипаттаудағы сараланған тәсіл ҒАА жүйесін құрудың әдістемелік негізі ретінде. ҒАА жүйесінің жүйелілік факторлары. ҒАА жүйесінің құрылымы. Архив анықтамалықтарының түрлері және бір бірімен байланыстары. Архивтер үшін ыңғайлы ақпараттық-ізденіс жүйелерін құру. Ақпараттық массивтердің сәйкестік мәселесі және олардың біртекті мәліметтер базасына қосу мүмкіншіліктері.

Құжаттардың құндылығын сараптаудың теориялық негіздері

Құжаттардың құндылығын сараптаудың мәселелері тарихи әдебиетте. Құжаттардың құндылығын сараптаудың теориясының негізгі ұғымдары. ҚҚС бойынша нормативті құжаттар жүйесі мен методикалық құралдар. Сақтау мерзімдері көрсетілген типтік құжаттардың тізімінің типтері, түрлері, құрылымы. Сараптау органдары жүйесі. Сараптау-тексеру комиссиясы, сараптау комиссиясы, олардың құрамы, қызметі, жұмысын ұйымдастыруы.

Құжаттардың құндылығын сараптаудың теориялық-методологиялық негіздері, принциптері және міндеттері. Құжаттардың құндылығының критерилерін жасау, олардың дамуы мен нақтылануы. Арнайы тасымалдаушылардағы құжаттарды сараптаудың ерекшеліктері.

Сараптау жүргізудің әдістері. Архивтердегі мақсатты кешенді ҚҚС,

оның белгіленуі және жүргізу әдістері. Жеке текті құжаттардың құндылығын сараптауды жүргізудің ерекшеліктері.

Құжаттардың құндылығын сараптау туралы түсінік. 1960-1980 жж. құжаттардың құндылығын сараптаудың теориялық негіздері бойынша пікір тартыстар.

1970 ж. - 1990 жылдар басындағы құжаттардың құндылығын сараптаудың теориясы мен практикасын жетілдіру. Жаңа типтегі мекемелердің құжаттарын бағалаудағы сараланған тәсіл. Құжаттардың құндылығын сараптаудың ғылыми-әдістемелік негіздері. 1990-ж. басына дейінгі және қазіргі кезеңдегі архивтанудағы сараптау принциптері. Құжаттарды деректанулық сынау және олардың құндылықтарын сараптаудағы маңызы. Жүйелілік тәсіл. Функционалдық талдау. Ақпараттық талдау. Сараптауда танымның жалпығылыми және жеке әдістерін қолдану.

Ретроспективтік ақпаратты пайдаланудың теориялық ерекшеліктері

Құжаттарды пайдалану мәселелерінің отандық әдебиетте зерттелуі. Архив құжаттарын пайдалану теориясының негізгі принциптері мен түсініктері. Архив құжаттарын пайдаланудың басты бағыттары мен түрлері. Архив құжаттарын пайдалану нысандары. Тұтынушыларға ақпараттық қызмет көрсету тәсілдері. Ақпараттық жайлылық тұжырымдамасы. Архив құжаттарын тиімді пайдалану мәселелері: экономикалық, техникалық, әлеуметтік-құқықтық.

Архивтерде электронды құжаттармен жұмыс жасаудың теориясы мен әдістемесі

Архив ісін автоматтандыру және шетелдік архивтанулық ой: мәселенің тарихнамасы. Архив ісін ақпараттандырудың ұйымдастырушылық негіздері. Архив ісін ақпараттандырудың құқықтық негізі. Архив саласын ақпараттандыру: тұжырымдамалар, бағдарламалар, жоспарлау. Құжаттарды есепке алу және оларды сақталуын қамтамасыз ету салаларындағы автоматтандырылған технологияларды қолдану. ААІЖ. Ретроспективті ақпараттарды қолдануын ұйымдастыруда автоматтандырылған технологиялар.

ҰСЫНЫЛАТЫН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

Негізгі:

1. «Ұлттық архив қоры және архивтер туралы» Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 22 желтоқсандағы N 326-І Заңына өзгерістер енгізілді ҚР 28.10.2015 № 368-V // <http://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z980000326>
2. Инструкция о централизованном государственном учете документов Национального архивного фонда Республики Казахстан от 6 февраля 2013 года № 27
3. Правил приема, хранения, учета и использования документов Национального архивного фонда и других архивных документов

ведомственными и частными архивами» от 22 декабря 2014 года № 146 // http://mks.gov.kz/rus/zakonodatelstvo/priказы_ministra/arxivnoe_delo_3/?cid=0&page=2

4. Правила комплектования, хранения, учета и использования документов Национального архивного фонда, других архивных документов государственными и специальными государственными архивами» от 22 декабря 2014 года № 145 // http://mks.gov.kz/rus/zakonodatelstvo/priказы_ministra/arxivnoe_delo_3/?cid=0&page=2

5. Положение о Национальном архивном фонде Республики Казахстан» от 7 октября 1999 года № 1538 // <http://adilet.zan.kz>

6. Положение о Государственном страховом фонде копий документов» от 28 мая 2002 года № 578 // <http://adilet.zan.kz>

7. Типовые правила документирования и управления документацией в государственных и негосударственных организациях» от 22 декабря 2014 года № 144 // <http://adilet.zan.kz>

8. Перечень типовых документов, образующихся в деятельности государственных и негосударственных организаций, с указанием сроков хранения» от 26 января 2015 года № 22 // <http://adilet.zan.kz>

9. Концепция развития архивного дела в Республике Казахстан на 2001-2005 годы // <https://tengrinews.kz/zakon/>

10. Концепция развития архивного дела в Республике Казахстан на 2007-2009 годы // <https://tengrinews.kz/zakon/>

11. Автократов В.Н. Теоретические проблемы отечественного архивоведения. - М.: Изд-во РГГУ, 2001. - 396 с.

12. Булюлина Е.В. Теория и методика архивоведения: учеб. пособие / Е.В.Булюлина: М-во образования и науки Рос. Федерации, Волгогр. гос. ун-т, 2012. -145 с.

13. Малышева С.Ю. Основы архивоведения: учеб. пособие / С.Ю. Малышева. - Казань: Татар. Республ. изд-во «Хэтер», 2002. – 169 с.

Қосымша:

1. Алексеева, Е.В. Некоторые аспекты выявления, отбора и использования особо ценных и уникальных документов // Делопроизводство. – 2007. – № 2. – С. 99 – 104.

2. Грибанова Е.М. Из истории ведомственного хранения документов ГАФ СССР в Казахстане // Архивы Казахстана. Информационный бюллетень. - 1988. - №4. - С.31-42.

3. Грибанова Е.М. Хранилище времени. Проблемы Архива Президента Республики Казахстан и подхода к их решению в свете профессиональной этики архивистов // Мысль. – 1997. - № 10. - С.75-78

4. Елпатьевский А.В. О доступе к документам архивов // Отечественные архивы. - 2006. - № 1. - С. 8 – 11.

5. Козлов В.П. Архивная реформа: вопросы научного и методического обеспечения // Отечественные архивы. - 2008. - № 1.

6. Медушевская О.М. Архивный документ, исторический источник в реальности настоящего // Отечественные архивы. – 2008. - № 2
7. Плешкевич, Е.А. Источниковедческая концепция общей теории документа: теоретические и организационные аспекты (обзор) // Науч.-техн.информация. Сер. 1. – 2010. - №2. – С. 6
8. Правила работы исследователей в читальных залах государственных архивов РК. - Алматы, 2000.
9. Старостин Е.В. Не историки для архивов, а архивы для историков // Вопросы истории. - 2008. - № 2.
10. Старостин *Е.В.* Зарубежное архивоведение: проблемы истории, теории и методологии. - М., 2008
11. Старостин Е.В. Архивы России: методологические аспекты архивоведческого знания. - М., 2007.
12. Хан-Пира Э.И. Архивоведческое терминоведение: Учеб. пособие / Э.И. Хан-Пира. – М.: РГГУ, 1990. – 176 с.
13. Хорхордина Т.И. Российская наука об архивах: История. Теория. Люди / Т.И. Хорхордина. – М.: РГГУ, 2003. – 525 с.

